

Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)				
	Financiën	Beleid	Governance	Organisatie
Asten	<p>Naar aanleiding van de structurele tekorten hebben we bij de Begroting 2025 en 2026 van de GR-en hierover al een zienswijze ingediend. De tekorten van onze gemeente kunnen we niet alleen opvangen, alle verbonden partijen zullen als verlengd bestuur ook de gevolgen hiervan ondervinden.</p> <p>In onze eerdere zienswijze hebben wij u gevraagd om bij het opstellen van de begroting 2027 met het bovenstaande scenario rekening te houden en om specifieke en goed onderbouwde keuzemogelijkheden in beeld te brengen.</p> <p>De afgelopen jaren zijn al stappen gezet die bijdragen aan efficiënter werken. Deze verbeteringen zijn echter niet direct zichtbaar in de huidige begroting, omdat het gaat om procesoptimalisaties waarvan de financiële effecten lastig te kwantificeren zijn. In de praktijk merken we wel dat processen beter verlopen: er komen minder vragen binnen over milieudossiers en informatie is sneller terug te vinden.</p> <p>We begrijpen de uitdagingen waar de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) voor staat en dat het zeer lastig is om te besparen.</p> <p>Ondanks de financiële opgaven waar zowel gemeenten als gemeenschappelijke regelingen voor staan, verwachten wij dat u rekening houdt met de financiële positie van gemeenten en besparingen realiseert. Desgewenst worden (mogelijke) besparingen middels scenario's aan de deelnemers voorgelegd, zodat hier een goede inhoudelijke afweging in kan worden gemaakt.</p>			
Bergeijk	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen.	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen.	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen.	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen.
Best				
Bladel	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen.	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen.	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen.	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen.
Cranendonck	<p>De wijze van Indexeren</p> <p>De indexeringsmethodiek is door het Algemeen Bestuur (AB) VRBZO, ODZOB, GGD-BZO en MRE vastgesteld. Door deze indexeringsmethodiek ontstaat echter een scheefheid in draagkracht: waar GR-en vooraf volledig worden gecompenseerd voor kostenstijgingen, ontvangen gemeenten slechts een vergoeding op basis van de bbp-systematiek. Omdat binnen GR-en bovendien geen nacalculatie plaatsvindt, lopen zij vrijwel geen financieel risico en worden eventuele meevallers slechts beperkt en achteraf verrekend. Dit geheel leidt structureel tot hogere lasten voor gemeenten.</p> <p>Daarom vragen wij om in samenwerking met de stakeholders de mogelijkheden van nacalculatie op basis van beide methodieken te onderzoeken én op basis van de uitkomsten afspraken te maken om nadelige verschillen, vanuit solidariteit, evenredig naar draagkracht van gemeenten en GR-en te verdelen. Daarbinnen kan op basis van de financiële uitdagingen waarvoor de gemeenten staan zo nodig een discussie gevoerd worden over inhoud, taken en uitvoeringsniveau.</p> <p>De ontwerpbegroting en meerjarenraming geven een helder en transparant beeld van de financiële ontwikkeling in de komende jaren. Wij waarderen dat in de stukken ook de aanvullende taken zijn verwerkt en dat hiervoor een financiële prognose is opgenomen. Hierdoor ontstaat een beter en completer beeld van de toekomstige werkzaamheden en de bijbehorende financiële consequenties. Dit draagt bij aan een goede bestuurlijke afweging en helpt gemeenten bij het tijdig anticiperen op toekomstige ontwikkelingen.</p> <p>De begroting geeft inhoudelijk geen aanleiding tot kritische opmerkingen. Wij willen dan ook een positieve zienswijze afgeven op de ontwerpbegroting en meerjarenraming.</p> <p>Wij begrijpen dat in de meerjarenraming een risico bestaat op een hogere</p>			

	gemeentelijke bijdrage in de toekomst, mede doordat de beschikbare reserves deels worden ingezet om de bijdrage in de komende jaren te dempen. Dit is een begrijpelijke keuze om de lasten voor gemeenten op korte termijn te beperken. Tegelijkertijd betekent dit dat op langere termijn mogelijk een hogere bijdrage nodig kan zijn. Wij zullen dit potentiële risico opnemen in onze gemeentelijke risicoparaagraaf, zodat hier bij toekomstige financiële afwegingen rekening mee kan worden gehouden			
Deurne	<p>Ontwikkeling nieuwe financieringssystematiek</p> <p>Wij nemen kennis van het voornemen om met ingang van de begroting 2028 toe te werken naar een aangepaste financieringssystematiek (zoals vaste bekostiging bedrijfsvoering). Wij achten het van belang dat deelnemers vroegtijdig worden betrokken en dat de financiële effecten per deelnemer transparant en onderling vergelijkbaar inzichtelijk worden gemaakt.</p> <p>Samenvattend</p> <p>Wij staan positief tegenover de Ontwerpbegroting 2027 en de meerjarenraming 2028-2030 van de ODZOB en spreken onze waardering uit voor de gekozen koers richting een robuuste en toekomstbestendige omgevingsdienst.</p>			
Eersel	Voorstel om geen zienswijze in te dienen	Voorstel om geen zienswijze in te dienen	Voorstel om geen zienswijze in te dienen	Voorstel om geen zienswijze in te dienen
Eindhoven	<p>De raad van Eindhoven:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Geeft goedkeuring aan de ontwerpbegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 ODZOB. 2. Hecht eraan dat ODZOB de taken ook de komende jaren robuust en met kwaliteit kan blijven uitvoeren. 3. Vraagt ODZOB om: - te blijven sturen op een efficiënte uitvoering van de aan haar opgedragen taken en de organisatiekosten te beheersen en te bewaken, prioriteit te leggen op het terugdringen van het ziekteverzuim, ondermeer door middel van de aanpak zoals geformuleerd in de Meerjaren Ontwikkelaanpak en het beperken van inhuur. Te rapporteren over de voortgang van de Meerjaren Ontwikkelaanpak. In de uitvoering van haar werkzaamheden voor de gemeente Eindhoven outcome gericht te werken ten behoeve van een gezonde en veilige fysieke leefomgeving en in de jaarrapportage hierover meer inzicht te geven op de diverse milieu thema's. <p>Wij verwachten van de GR regelingen goede onderlinge synergie in de bijdrage aan de opgaven van de Omgevingswet en outcome op door gemeente Eindhoven in de Omgevingsvisie (november 2024) vastgestelde verstedelijkingsprincipes en ambities</p>			
Geldrop-Mierlo	<p>Realistische financiële koers</p> <p>Wij vragen in het bijzonder aandacht voor een financieel beheersbare en realistische koers. Gelet op de aanhoudende druk op de gemeentelijke begroting vinden wij het van belang dat keuzes zorgvuldig worden afgewogen, er scherp wordt geprioriteerd en dat terughoudend wordt omgegaan met nieuwe structurele lasten. Daarbij achten wij uitbreiding of intensivering alleen passend wanneer nut, noodzaak, dekking en uitvoerbaarheid overtuigend zijn onderbouwd.</p>			
Gemert-Bakel	<p>Vanaf 2028 worden alle gemeenten zwaar gekort op het gemeentefonds, ook wel ravijnjaren genoemd. Als het ravijn niet gedicht wordt dan zijn ombuigingen op een gegeven moment noodzakelijk. Onze gemeente staat dan voor financieel lastige keuzes, die links- of rechtsom de inwoners zullen raken.</p> <p>Gemeenschappelijke regelingen vormen een substantieel deel van onze begroting. Wij willen dan ook van deze zienswijze gebruik maken om aan te kondigen dat in het geval van ombuigingen wij een evenredige bijdrage van gemeenschappelijke regelingen daarin zullen vragen.</p>			
Heeze-Leende	<p>Gemeenten staan voor een financieel uitdagende periode.</p> <p>De afgelopen jaren werd een indexatiemethodiek gehanteerd door de Gemeenschappelijke Regelingen MRE, ODZOB, GGD en VRBZO overeenkomstig de Beleidsnotitie kaders P&C-documenten uit 2022. In die notitie is voor de MRE,</p>			

	<p>ODZOB, GGD en VRBZO eenzelfde indexerings-methodiek opgesteld. Afgelopen periode was er discussie omtrent deze wijze van indexering. De gekozen indexering sluit weliswaar goed aan bij de werkelijke bekostigings-systematiek van de Gemeenschappelijke Regeling, maar gaat voorbij aan het feit dat de risico's t.a.v. de lagere bekostiging van gemeenten bij gemeenten worden gelegd. Voor gemeenten geldt immers de bekostigingssystematiek van het Rijk op basis van BBP (Bruto Binnenlands Product). De gemeente is volledig risicodragend voor de prijspeilen. De GR-en lopen bij een hoge indexatie totaal geen risico's.</p> <p>De ODZOB heeft in deze begroting meegedacht in de mogelijkheid de bijdrage van gemeenten te verlagen. Dit resulteert in een lager uurtarief dan werd gehanteerd in de kaderbrief 2027, waarvoor onze dank. Dit is echter geen structurele oplossing.</p> <p>Net als aan de overige 3 Gemeenschappelijke Regelingen geven wij daarom aan u mee gezamenlijk te komen tot een proces waarbij de GR-en een evenredige bijdrage leveren aan de in verhouding steeds lagere inkomsten van gemeenten uit het gemeentefonds.</p>			
Helmond	<p>Het gemiddeld uurtarief daalt</p> <p>Allereerst willen wij onze waardering uitspreken voor het feit dat uw omgevingsdienst er in is geslaagd om, met behoud van alle opgave, het gemiddeld uurtarief in 2027 niet te laten stijgen ten opzichte van het uurtarief uit de begroting 2026. Er is zelfs een daling van 0,3% ten opzichte van begroting 2026 gerealiseerd. Daarmee wordt voldaan aan de uitdrukkelijke wens van de deelnemers om tot kostenbesparingen te komen. Dergelijke kostenbesparingen zijn wenselijk, omdat wij constateren dat het verschil tussen de beschikbare ruimte voor indexering en de benodigde ruimte voor indexering door de gemeenschappelijke regelingen steeds verder oploopt in het nadeel van onze gemeente. Uiteindelijk worden de externe verplichtingen groter dan het totale budget van de gemeente. Dat is onhoudbaar. Ook na 2027 blijft het daarom van belang te bezien of op het vlak van bedrijfsvoering voordelen mogelijk zijn, bijvoorbeeld door verdergaande samenwerking met de deelnemers en andere gemeenschappelijke regelingen Veiligheidsregio, GGD en MRE. De voorlopige jaarrekening 2025 laat een positief resultaat zien De voorgaande jaren heeft de ODZOB een positief exploitatieresultaat behaald. Ook in 2025 heeft de ODZOB financieel beter gepresteerd dan vooraf begroot. Het voorlopig resultaat na mutaties reserves en na tariefcorrectie bedraagt € 0,94 miljoen. Het is aan het algemeen bestuur van de ODZOB om een besluit te nemen over de bestemming van het resultaat. Het dagelijks bestuur van de ODZOB doet hiervoor (in het voorjaar) een voorstel aan het algemeen bestuur.</p> <p>Conclusie</p> <p>Er is vertrouwen in de wijze waarop de financiële effecten in de sluitende ontwerpbegroting 2027 zijn weergegeven. De gemeenteraad van Helmond stemt in met de voorliggende ontwerpbegroting en verzoekt het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant om actief te blijven sturen op een efficiënte uitvoering van de aan haar opgedragen taken en de organisatiekosten te beheersen en te bewaken, en hierover periodiek te rapporteren.</p>			
Laarbeek	Voorstel om geen zienswijze in te dienen	Voorstel om geen zienswijze in te dienen	Voorstel om geen zienswijze in te dienen	Voorstel om geen zienswijze in te dienen
Nuenen c.a.				
Oirschot			In het licht van het lopende fusietraject tussen de gemeenten Oirschot en Best verzoeken wij het bestuur van de MRE om in hun werkzaamheden en besluitvorming rekening te houden met deze ontwikkeling. De beoogde samenvoeging heeft vanaf 2028 gevolgen voor de bestaande afspraken, processen in het regionale samenwerkingslandschap. Mogelijk moet onze Gemeenschappelijke Regeling worden aangepast en opnieuw worden vastgesteld. Met de	

			fusie verandert het aantal deelnemers aan de regeling, wat juridische en feitelijke wijzigingen in de samenwerking met zich meebrengt. Wij stellen het op prijs als hier tijdig op wordt geanticipeerd en vragen u om dit vraagstuk in 2027, met ons, op te pakken. Graag zien wij dit ook benoemd onder het kopje regionale strategie/regionale samenwerking.	
Reusel-De Mierden	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen
Someren				
Son en Breugel				
Valkenswaard	Wij willen onze waardering uitspreken over de scherpe begroting, waarin is meegedacht over de (financiële) opgave waar de gemeenten voor staan, en dat het mogelijk is geweest de bijdrage naar beneden bij te stellen. De ontwerp-begroting en meerjarenraming schetsen een positief beeld en meer inzicht, ook nu de aanvullende taken zijn opgenomen en daarvoor een financiële prognose is gemaakt. We begrijpen de wijze hoe er meerjarig een risico zit op een hogere bijdrage nu de reserve deels wordt ingezet ter demping. We nemen dit risico op in onze risicoparagraaf.			
Veldhoven				
Waalre				

**Veiligheidsregio
Brabant Zuidoost
(VRBZO)**

	Financiën	Beleid	Governance	Organisatie
Asten	<p>Naar aanleiding van de structurele tekorten hebben we bij de Begroting 2025 en 2026 van de GR-en hierover al een zienswijze ingediend. De tekorten van onze gemeente kunnen we niet alleen opvangen, alle verbonden partijen ondervinden als verlengd bestuur ook de gevolgen hiervan.</p> <p>In onze eerdere zienswijze hebben wij u gevraagd om bij het opstellen van de begroting 2027 met het bovenstaande scenario rekening te houden en om specifieke en goed onderbouwde keuzemogelijkheden in beeld te brengen.</p> <p>Wij begrijpen de uitdagingen waar de VRBZO voor staat en dat besparen niet eenvoudig is. Desondanks doen wij de oproep om de kosten voor de deelnemende gemeenten te verlagen.</p> <p>Ondanks de financiële opgaven waar zowel gemeenten als gemeenschappelijke regelingen voor staan, verwachten wij dat u rekening houdt met de financiële positie van gemeenten en besparingen realiseert. Desgewenst worden (mogelijke) besparingen middels scenario's aan de deelnemers voorgelegd, zodat hier een goede inhoudelijke afweging in kan worden gemaakt."</p> <p>In uw reactie op de zienswijzen t.a.v. het beleidsplan VRBZO 2027-2030 wordt aangegeven dat de VRBZO zich bewust is van de financiële uitdagingen waar gemeenten de komende jaar voor staan en toezegt bij de verdere uitwerking van het beleidsplan nadrukkelijk te blijven letten op de financiële effecten voor deelnemers en zorg te dragen voor een zorgvuldige afweging van taken, tempo en investeringen. Met behulp van deze zienswijze willen wij dit belang voor wat</p>			

	betreft de Ontwerpbegroting 2027 nogmaals benadrukken. Tegelijkertijd onderschrijven we ook het belang van een toekomstbestendige Veiligheidsregio en spreken we onze waardering uit voor de stappen die hiervoor al gezet zijn.			
Bergeijk	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen.	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen.	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen.	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen.
Best				
Bladel	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen.	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen.	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen.	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen.
Cranendonck	<p>De wijze van Indexeren De indexeringsystematiek is door het Algemeen Bestuur (AB) VRBZO, ODZOB, GGD-BZO en MRE vastgesteld. Door deze indexeringsmethodiek ontstaat echter een scheefheid in draagkracht: waar GR-en vooraf volledig worden gecompenseerd voor kostenstijgingen, ontvangen gemeenten slechts een vergoeding op basis van de bbp-systematiek. Omdat binnen GR-en bovendien geen nacalculatie plaatsvindt, lopen zij vrijwel geen financieel risico en worden eventuele meevallers slechts beperkt en achteraf verrekend. Dit geheel leidt structureel tot hogere lasten voor gemeenten.</p> <p>Daarom vragen wij om in samenwerking met de stakeholders de mogelijkheden van nacalculatie op basis van beide methodieken te onderzoeken én op basis van de uitkomsten afspraken te maken om nadelige verschillen, vanuit solidariteit, evenredig naar draagkracht van gemeenten en GR-en te verdelen. Daarbinnen kan op basis van de financiële uitdagingen waarvoor de gemeenten staan zo nodig een discussie gevoerd worden over inhoud, taken en uitvoeringsniveau.</p> <p>Zorg over het zeer lage weerstandsvermogen en ontbreken van een herstelplan De begroting laat een algemene reserve van slechts €353.029 zien in 2027, terwijl de normbandbreedte op basis van de P&C-notitie 4-GR €3,2–4,0 miljoen bedraagt. Door opeenvolgende onttrekkingen in 2026 en 2027 resteert praktisch geen weerstandsvermogen, terwijl de gekwantificeerde risico's gezamenlijk ongeveer €4,5 miljoen bedragen. Wij vragen u om uiterlijk bij de begroting 2028 een concreet meerjarig herstelplan op te leveren waarin de algemene reserve binnen drie jaar terugkeert naar de normbandbreedte.</p> <p><i>Risico's met grote financiële impact</i> De begroting bevat diverse risico's met een potentieel grote financiële impact, zoals PFAS, de aansprakelijkheidskwestie rondom de brand in Hapert, het grootschalig watertransportsysteem, de PTSS-regeling en vastgoedkosten. Wij vragen de VRBZO om over deze risico's tijdig te rapporteren in de P&C-producten of in de kwartaalberichten, zodat de financiële impact en verdere ontwikkelingen continu kunnen worden gemonitord.</p> <p><i>Onzekerheden in digitale weerbaarheid en ICT-kosten</i> De financiële impact van de noodzakelijke digitaliserings- en beveiligingsmaatregelen blijft in de meerjarenbegroting beperkt inzichtelijk. De stappen richting volwassenheidsniveau 3 van de BIO 2.0, cybersecurity en datagedreven werken zijn noodzakelijk, maar de financiële consequenties en structurele kosten zijn op dit moment nog onzeker. Wij vragen u daarom om een geactualiseerd overzicht van deze financiële impact, zodat deze tijdig en volledig in beeld komt.</p>			<p>Groei in FTE en het realisme daarvan De uitbreidingen in beroepsformaties, vrijwilligerswerving en ondersteunende functies zijn noodzakelijk, maar brengen langdurige financiële verplichtingen met zich mee. Voor 2027 staat een uitbreiding van 24,5 FTE begroot. We blijven ons zorgen maken over de haalbaarheid van deze uitbreiding binnen het gestelde tijdsplan, ook na de eerdere toelichting van de VRBZO. Daarom vragen wij u om jaarlijks te rapporteren over de formatie-uitbreiding, inclusief vervulde fte, duur van vacatures en mate van inhuur om onderuitputting te voorkomen.</p>

<u>Deurne</u>				
<u>Eersel</u>	Voorstel om geen zienswijze in te dienen	Voorstel om geen zienswijze in te dienen	Voorstel om geen zienswijze in te dienen	Voorstel om geen zienswijze in te dienen
<u>Eindhoven</u>				
<u>Geldrop-Mierlo</u>	<p>Realistische financiële koers Aan alle gemeenschappelijke regelingen waarin wij deelnemen vragen wij aandacht voor een financieel beheersbare en realistische koers. Gelet op de aanhoudende druk op de gemeentelijke begroting vinden wij het van belang dat keuzes zorgvuldig worden afgewogen, er scherp wordt geprioriteerd en dat terughoudend wordt omgegaan met nieuwe structurele lasten. Daarbij achten wij uitbreiding of intensivering alleen passend wanneer nut, noodzaak, dekking en uitvoerbaarheid overtuigend zijn onderbouwd.</p> <p>Naar aanleiding van de door het Algemeen Bestuur VRBZO gegeven bestuurlijke opdracht heeft VRBZO in de afgelopen jaren adequaat invulling gegeven aan de deelopdrachten "Voldoen aan wet- en regelgeving", "Basis op orde" en komen tot een Regionaal Beleidsplan 2027-2030. In de besprekingen over de uitwerkingen van deze deelopdrachten is duidelijk geworden dat het noodzakelijk is om de gemeentelijke bijdrage voor VRBZO aanzienlijk te verhogen. Wij zien dat de effecten hiervan zijn verwerkt in de voorliggende ontwerpbegroting 2027 en de daarbij behorende meerjarenraming.</p> <p>In de reactie die we mochten ontvangen op de door ons ingediende zienswijzen op de bestuurlijke opdracht geeft u aan het belang van realistische ramingen en een duidelijke koppeling tussen beleidskeuzes en financiële gevolgen, te onderschrijven. U deelt daarom businesscases, toekomstverkenningen en investeringsplanningen tijdig met gemeenten, voordat u verplichtingen aangaat. Wij stellen dit op prijs.</p>			
<u>Gemert-Bakel</u>	<p>Recent hebben wij onze zienswijze op het Beleidsplan 2027–2030 aan u voorgelegd. De daarin opgenomen aandachtspunten en overwegingen blijven onverkort van kracht en vormen nog steeds een belangrijk uitgangspunt voor onze beoordeling.</p> <p>Wij erkennen dat er een duidelijke behoefte bestaat aan aanvullende financiële middelen. Tegelijkertijd constateren wij dat op meerdere onderdelen nog onvoldoende helderheid wordt geboden. In onze eerder ingediende zienswijze op het ontwerpbeleidsplan hebben wij verzocht om tijdige en inhoudelijke betrokkenheid bij de te maken keuzes. Uit de reactie op deze zienswijze blijkt echter niet dat hierin een verandering wordt voorzien.</p> <p>Daarnaast maken wij ons zorgen over de uitvoerbaarheid van de voorgestelde plannen. Naar ons oordeel ontbreekt een concrete, realistische en uitvoerbare planning die noodzakelijk is om de beoogde doelen te kunnen realiseren. Tevens constateren wij dat voor deelopdracht 2 en 3 nog geen toereikende financiële onderbouwing is uitgewerkt, hetgeen essentieel is voor een zorgvuldige beoordeling.</p> <p>Vanaf 2028 worden alle gemeenten zwaar gekort op het gemeentefonds, ook wel ravijnjaren genoemd. Als het ravijn niet gedicht wordt dan zijn ombuigingen op een gegeven moment noodzakelijk. De gemeente staat dan voor financieel lastige keuzes, die links- of rechtsom de inwoners zullen raken.</p> <p>Gemeenschappelijke regelingen vormen een substantieel deel van onze begroting. Wij willen van deze zienswijze gebruik maken om aan te kondigen dat in het geval van ombuigingen wij een evenredige bijdrage van gemeenschappelijke regelingen daarin zullen vragen</p> <p>Met inachtneming van bovenstaande punten kunnen wij instemmen met de ontwerpbegroting 2027 van de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost.</p>			

<p>Heeze-Leende</p>	<p>Zorg over het zeer lage weerstandsvermogen en ontbreken van een herstelplan De begroting laat een algemene reserve van slechts € 353.029 zien in 2027, terwijl de normbandbreedte op basis van de P&C-notitie 4-GR € 3,2–4,0 miljoen bedraagt. Door opeenvolgende onttrekkingen in 2026 en 2027 resteert praktisch geen weerstandsvermogen, terwijl de gekwantificeerde risico's gezamenlijk circa € 4,5 miljoen bedragen.</p> <p>Onevenwichtige indexeringsystematiek Wij wijzen u nadrukkelijk op de onevenwichtige indexeringsystematiek die momenteel binnen de GR-en wordt toegepast. De GR-en indexeren vooraf volledig, terwijl gemeenten bekostigd worden via het BBP-systeem en daarmee volledig risicodragend zijn voor prijsstijgingen. GR-en lopen hierdoor nauwelijks risico, terwijl eventuele meevallers pas achteraf worden verrekend én afhankelijk zijn van andere afwijkingen en de minimale reserve. Dit leidt tot structureel hogere lasten voor gemeenten. Wij adviseren u om tijdig via een gezamenlijk proces te komen tot een evenwichtige en financieel solidaire indexeringsystematiek, passend bij de steeds lagere Rijksbekostiging via het gemeentefonds.</p> <p>Tot slot geven wij u graag mee dat wij het wenselijk achten om, waar mogelijk, ook te blijven zoeken naar kansen voor kostenbeheersing en efficiency. Gezien de financiële uitdagingen waar gemeenten momenteel voor staan, vinden wij het belangrijk om gezamenlijk verantwoordelijkheid te nemen voor het beheersbaar houden van de lasten. Wij onderschrijven onverminderd het grote maatschappelijke belang van een goed toegeruste veiligheidsregio en spreken onze waardering uit voor de inzet van alle medewerkers en vrijwilligers die zich dagelijks inzetten voor de veiligheid in onze regio. Juist omdat wij het belang van een krachtige crisisorganisatie erkennen, achten wij het van belang dat ook de financiële stabiliteit en voorspelbaarheid van de gemeentelijke bijdrage verder worden versterkt. Wij vragen u dan ook gezien de financiële positie van de deelnemende gemeenten om actief met ombuigingsvoorstellen te komen.</p>			<p>Groei in formatie en het realisme daarvan De VRBZO verhoogt de formatie brandweerzorg, risicobeheersing, crisisbeheersing en ondersteuning aanzienlijk. Tegelijkertijd blijkt uit de begroting dat vacatures in IM/ICT nog niet zijn ingevuld, werving van vrijwilligers structureel uitdagend is en het risico bestaat dat openstaande formatie via inhuur wordt ingevuld. Wij vragen u om jaarlijks te rapporteren over de formatie-uitbreiding, inclusief vervulde fte, duur van vacatures en mate van inhuur.</p> <p>Onzekerheden in digitale weerbaarheid en ICT-kosten De financiële impact van noodzakelijke digitaliserings- en beveiligingsmaatregelen op de meerjarenbegroting blijft beperkt inzichtelijk. Wij vragen u om een duidelijke planning richting volwassenheidsniveau 3 BIO (eind 2027) en periodieke rapportages.</p> <p>Verzoek om scherpere monitoring, transparantie en bestuurlijke informatievoorziening De gemeentelijke bijdrage stijgt in 2027 naar € 72,26 miljoen. Voor kleine gemeenten is tijdige en heldere informatievoorziening essentieel. Wij vragen u om jaarlijks een overzicht van alle structurele en incidentele verplichtingen op te leveren en bij nieuwe lasten altijd een alternatievenafweging op te nemen.</p>
<p>Helmond</p>	<p>In het Beleidsplan 2027-2030 VRBZO en in de ontwerpbegroting 2027 VRBZO omschrijft u de basisvoorwaarden die uws inziens versterkt dienen te worden om te kunnen functioneren als een organisatie die haar taken en werkzaamheden kan uitvoeren zoals van een goed functionerende veiligheidsregio verwacht mag worden. Reeds in onze zienswijze over het Beleidsplan 2027-2030 VRBZO hebben wij aangegeven dat wij de versterking van de basisvoorwaarden die nodig zijn om uw taken en werkzaamheden als veiligheidsregio op een adequaat niveau te krijgen, te kunnen uitvoeren en te behouden, onderschrijven. De Kadernota 2027 en de ontwerpbegroting 2027 VRBZO hebben ons het bijbehorende financiële beeld gegeven. Wij onderschrijven, net als u, de noodzaak dat u als organisatie zo snel als mogelijk uw taken en werkzaamheden als veiligheidsregio op een adequaat niveau krijgt en kunt uitvoeren. Zoals we reeds eerder in onze zienswijzen kenbaar hebben gemaakt zijn er voor gemeenten grote financiële uitdagingen waardoor er begrenzingen zijn van de gemeentelijke financiële middelen. Wij constateren dat het verschil tussen de beschikbare ruimte voor indexering en de benodigde ruimte voor indexering door de gemeenschappelijke regelingen steeds verder oploopt in het nadeel van onze gemeente. Uiteindelijk worden hierdoor de externe verplichtingen groter dan het totale budget van de gemeente. Dat is onhoudbaar. Wij achten beleidsmatige keuzes door uw bestuur daarom noodzakelijk. Anders zal de gemeente genooddaakt zijn om bijvoorbeeld minder producten af te nemen of op een andere manier de druk van de GR-en op de begroting te verminderen. We begrijpen de opgave waar de Veiligheidsregio aan werkt, maar vragen u toch om uw verantwoordelijkheid te nemen en actief met ons mee te denken over efficiëntiemaatregelen die een voordelig effect voor gemeenten kunnen hebben.</p>		<p>Naar verwachting zullen in 2027 voor verschillende informaticategorieën van de Wet open overheid (Woo) de eisen voor actieve openbaarmaking in werking treden. Dat betekent dat alle einddocumenten van de in artikel 3.3 van de Woo genoemde informaticategorieën ongevraagd openbaar gemaakt moeten worden. Een deel van de documenten die uit naam van de gemeente Helmond worden opgesteld, worden door gemeenschappelijke regelingen waar de gemeente deel van uitmaakt opgesteld. De gemeente Helmond verwacht van haar samenwerkingspartners dat ze ervoor zorgen dat die voldoen aan de eisen van wet- en regelgeving, waaronder de Woo. Gemeenschappelijk regelingen zijn een bestuursorgaan in de zin van de Algemene wet bestuursrecht en dienen daarom zelf ook aan de eisen van de Woo te voldoen. Mocht het zo zijn dat er binnen uw organisatie inspanningen nodig zijn om te kunnen voldoen aan die eisen, dan verwacht de gemeente Helmond dat u hiervoor binnen de begroting de benodigde middelen reserveert.</p>	

<u>Laarbeek</u>	Voorstel om geen zienswijze in te dienen	Voorstel om geen zienswijze in te dienen	Voorstel om geen zienswijze in te dienen	Voorstel om geen zienswijze in te dienen
<u>Nuenen c.a.</u>	Voorstel om geen zienswijze in te dienen	Voorstel om geen zienswijze in te dienen	Voorstel om geen zienswijze in te dienen	Voorstel om geen zienswijze in te dienen
<u>Oirschot</u>			In het licht van het lopende fusietraject tussen de gemeenten Oirschot en Best verzoeken wij het bestuur van de MRE om in hun werkzaamheden en besluitvorming rekening te houden met deze ontwikkeling. De beoogde samenvoeging heeft vanaf 2028 gevolgen voor de bestaande afspraken, processen in het regionale samenwerkingslandschap. Mogelijk moet onze Gemeenschappelijke Regeling worden aangepast en opnieuw worden vastgesteld. Met de fusie verandert het aantal deelnemers aan de regeling, wat juridische en feitelijke wijzigingen in de samenwerking met zich meebrengt. Wij stellen het op prijs als hier tijdig op wordt geanticipeerd en vragen u om dit vraagstuk in 2027, met ons, op te pakken. Graag zien wij dit ook benoemd onder het kopje regionale strategie/regionale samenwerking.	
<u>Reusel-De Mierden</u>	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen
<u>Someren</u>	<p>Zoals wij ook in onze reactie op uw Begroting 2026 en het Beleidsplan 2027-2030 hebben meegedeeld heeft de gemeente Someren behoorlijke financiële uitdagingen. Het eerder genoemde project Zero Based Budgetting is inmiddels in uitvoering en heeft gezorgd voor een sluitende Begroting 2026. De meerjarenbegroting is niet sluitend en daarvoor moeten wij opnieuw bezuinigen om een sluitende (meerjaren)begroting te kunnen presenteren. De financiële consequenties van de begroting 2027 zorgen ervoor dat het meerjarentekort alleen maar verder toeneemt. Om tot een sluitende meerjarenbegroting te komen ligt alles weer op tafel, ook onze bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen.</p> <p>Ten aanzien van de gemeentelijke bijdrage willen wij daarnaast nogmaals benadrukken dat bij mogelijke financiële bijdragen vanuit het Rijk of de Provincie ook bekeken moet worden of dit voor een lagere bijdrage vanuit de deelnemende gemeenten kan zorgen.</p> <p>De bijdrage die gemeenten moeten betalen aan VRBZO wordt bepaald door de totale kosten van VRBZO te relateren aan het bedrag dat de gemeenten ontvangen uit het gemeentefonds voor het cluster Veiligheid. Het percentage wordt niet periodiek opnieuw berekend. Wij stellen een jaarlijkse herijking voor van het percentage dat gemeenten moet bijdragen aan de VRBZO.</p>			
<u>Son en Breugel</u>	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen.	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen.	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen.	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen.
<u>Valkenswaard</u>	<p><i>Verslaglegging van risico's met grote financiële impact</i></p> <p>De begroting bevat risico's met hoge financiële impact, zoals PFAS, aansprakelijkheid brand Hapert, grootschalig watertransportsysteem, PTSS-regeling en vastgoedkosten. Wij vragen de VRBZO om op deze risico's tijdig te rapporteren in de P&C-producten, danwel kwartaalberichten, zodat de impact van de risico's en eventuele uitwerking gemonitord blijft.</p>		<p><i>Digitale weerbaarheid en ICT-kosten</i></p> <p>De stappen richting BIO (baseline informatieveiligheid overheid) 2.0, cybersecurity en data gedreven werken zijn nodig, maar de financiële impact en structurele kosten blijven nog onzeker. We verzoeken om een actualisatie hierover te ontvangen, zodat de financiële impact inzichtelijk is.</p>	<p><i>Groei in FTE en het realisme daarvan</i></p> <p>De uitbreidingen in beroepsformaties, vrijwilligerswerving en ondersteunende functies zijn noodzakelijk, maar brengen langdurige financiële verplichtingen met zich mee. Voor 2027 staat een uitbreiding van 24,5 FTE begroot. We hebben dezelfde zorg als de vorige keer, ook na eerdere toelichting van de VRBZO, of deze uitbreiding haalbaar is in het gestelde tijdspad. Wij willen jullie daarom vragen om per jaar inzichtelijk te maken hoe de formatiegroei zich ontwikkelt, of vacatures daadwerkelijk worden ingevuld of dat dit gebeurt op basis van inhuur om onderuitputting te voorkomen.</p>

<u>Veldhoven</u>				
<u>Waalre</u>				

Metropoolregio Eindhoven (MRE)

	Financiën	Beleid	Governance	Organisatie
<u>Asten</u>	<p>We stellen vast dat in de ontwerpbegroting met uitzondering van de jaarlijkse indexering en aanpassing aan gewijzigde inwoneraantallen de gemeentelijke bijdragen niet veranderen. Niettemin betekent dit voor gemeente Asten een stijging van de kosten van de GR MRE ten opzichte van de Begroting 2026.</p> <p>Naar aanleiding van de structurele tekorten hebben we bij de Begroting 2025 en 2026 van de GR-en hierover al een zienswijze ingediend. De tekorten van onze gemeente kunnen we niet alleen opvangen, alle verbonden partijen ondervinden als verlengd bestuur ook de gevolgen hiervan.</p> <p>In onze eerdere zienswijze hebben wij u gevraagd om bij het opstellen van de begroting 2027 met het bovenstaande scenario rekening te houden en om specifieke en goed onderbouwde keuzemogelijkheden in beeld te brengen.</p> <p>Wij begrijpen de uitdagingen waar de GR MRE voor staat en dat besparen niet eenvoudig is.</p>	<p>We waarderen ook de start van het MRE-Realisatiebedrijf als hulpmotor voor gemeenten bij de realisatie van de complexe ruimtelijke projecten in de regio.</p>	<p>Asten is één van de 21 deelnemende gemeenten in de gemeenschappelijke regeling MRE. Asten en de andere gemeenten in de metropoolregio staan samen voor een enorme groeiopgave in de regio. In MRE-verband voeren we regionale regie op groei in balans, op het versneld bouwen van (betaalbare) woningen, de realisatie van HOV, mobiliteitshubs en regionale fietspaden, een toekomstbestendig energiesysteem, de beschikbaarheid van up to date werklocaties, het meegroeien van basis- en topvoorzieningen en behoud en versterking van ruimtelijke kwaliteit en groenblauwe verbindingen. Belangrijke opgaven, ook voor Asten! We ervaren de samenwerking in de metropoolregio dan ook als positief en cruciaal voor het realiseren van onze (bovenlokale) opgaven en voor de samenwerking met provincie en rijk aan deze opgaven.</p>	
<u>Bergeijk</u>	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen.	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen.	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen.	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen.
<u>Best</u>				
<u>Bladel</u>	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen.	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen.	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen.	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen.
<u>Cranendonck</u>	<p>De wijze van Indexeren De indexeringssystematiek is door het Algemeen Bestuur (AB) VRBZO, ODZOB, GGD-BZO en MRE vastgesteld. Door deze indexeringsmethodiek ontstaat echter een scheefheid in draagkracht: waar GR-en vooraf volledig worden gecompenseerd voor kostenstijgingen, ontvangen gemeenten slechts een vergoeding op basis van de bbp-systematiek. Omdat binnen GR-en bovendien geen nacalculatie plaatsvindt, lopen zij vrijwel geen financieel risico en worden eventuele meevallers slechts beperkt en achteraf verrekend. Dit geheel leidt structureel tot hogere lasten voor gemeenten.</p> <p>Daarom vragen wij om in samenwerking met de stakeholders de mogelijkheden van nacalculatie op basis van beide methodieken te onderzoeken</p>			

	<p>én op basis van de uitkomsten afspraken te maken om nadelige verschillen, vanuit solidariteit, evenredig naar draagkracht van gemeenten en GR-en te verdelen. Daarbinnen kan op basis van de financiële uitdagingen waarvoor de gemeenten staan zo nodig een discussie gevoerd worden over inhoud, taken en uitvoeringsniveau.</p> <p>Met deze begroting borduurt MRE voort op de bestaande koers. Daarbij verschuift de focus binnen de MRE-samenwerking van het maken van visies en beleidsplannen naar het daadwerkelijk realiseren van de afgesproken ambities en opgaven.</p> <p>Wij zijn positief over deze ontwikkeling en de conceptbegroting 2027.</p>			
Deurne	<p>Onderbouw eventuele begrotingswijzigingen goed en tijdig Het Samenwerkingsakkoord 2027-2030 is nog niet vastgesteld. Als het nieuwe samenwerkingsakkoord en het werkprogramma alsnog leiden tot een financieel effect op deze primaire begroting, zal een begrotingswijziging worden opgesteld. Indien er sprake is voor wijziging van de inwonerbijdrage, dan zal deze begrotingswijziging conform de GR MRE voor zienswijze aan de gemeenteraad worden voorgelegd. Wij vragen de MRE om terughoudend te zijn met het verhogen van inwonersbijdragen en eventuele begrotingswijzigingen goed en tijdig te onderbouwen.</p>	<p>Het is goed dat de MRE inzet op het realiseren van opgaven. Onze gemeente staat voor grote (bovenregionale) opgaven op het gebied van woningbouw, mobiliteit, natuurherstel, netcongestie, het realiseren van werklocaties en het meegroeien van het voorzieningenniveau. De samenwerking met de MRE, en andere partijen zoals de Provincie Noord- Brabant, is cruciaal voor het realiseren van deze opgaven. Wij spreken onze waardering uit voor de focus op realisatie. Wij vragen de MRE deze focus vast te houden zodat plannen voortvarend uitgevoerd kunnen worden.</p>	<p>Betrek en positioneer de Raadstafel21 tijdig bij het beleid van de MRE Het is goed te lezen dat de Raadstafel21 tijdig, uniform en consequent wordt geïnformeerd. We vinden dit belangrijk om de positie van raadsleden te borgen bij de grote ontwikkelingen waar de MRE-regio voor staat. We vragen de MRE om deze koers vast te houden. Het is daarbij ook van belang dat de MRE niet alleen de Raadstafel21 betreft, maar de MRE-samenwerking in het algemeen, alsmede de gezamenlijke opgaven van de regio in het bijzonder, blijft uitleggen aan de gemeenteraden en inwoners. Samenwerking en draagvlak vragen om blijvende inzet en wederzijdse betrokkenheid. Dit draagt bij aan een duurzame samenwerkingsrelatie.</p>	
Eersel	Voorstel om geen zienswijze in te dienen	Voorstel om geen zienswijze in te dienen	Voorstel om geen zienswijze in te dienen	Voorstel om geen zienswijze in te dienen
Eindhoven	<p>De begroting 2027 betreft de eerste begroting van de nieuwe samenwerkingsperiode 2027-2030, vooruitlopend op het in voorbereiding zijnde Samenwerkingsakkoord 2027 2030 en het daaruit voortkomende MRE-Werkprogramma 2027. Met deze begroting borduurt u door op de bestaande koers. Daarbij verschuift de focus binnen de MRE-samenwerking van het maken van visies en beleidsplannen naar het daadwerkelijk realiseren van de afgesproken ambities en opgaven. Wij zijn positief over deze ontwikkeling en uw conceptbegroting 2027.</p>			

<p>Geldrop-Mierlo</p>	<p>Realistische financiële koers Wij vragen in het bijzonder aandacht voor een financieel beheersbare en realistische koers. Gelet op de aanhoudende druk op de gemeentelijke begroting vinden wij het van belang dat keuzes zorgvuldig worden afgewogen, er scherp wordt geprioriteerd en dat terughoudend wordt omgegaan met nieuwe structurele lasten. Daarbij achten wij uitbreiding of intensivering alleen passend wanneer nut, noodzaak, dekking en uitvoerbaarheid overtuigend zijn onderbouwd.</p> <p>Financiële risico's en transparantie rond Gulbergen Daarnaast achten wij tijdige en transparante informatie over financiële risico's van wezenlijk belang, in het bijzonder waar het gaat om Gulbergen. Uit de ontwerpbegroting blijkt dat nog niet volledig duidelijk is wat de financiële consequenties zijn van de overdracht van de voormalige stortplaats Gulbergen aan de provincie. Tegelijkertijd maakt de risicoparaagraaf duidelijk dat hier een financieel risico voor gemeenten kan ontstaan. Wij vinden het daarom van belang dat de MRE de raden van de deelnemende gemeenten tijdig, volledig en transparant informeert over de uitkomsten van het overleg met de provincie, de mogelijke financiële gevolgen en de wijze waarop deze worden verwerkt in de begroting en de risicoparaagraaf.</p>		<p>Uitvoerbaarheid en regionale uitvoeringskracht Wij onderkennen dat de MRE steeds nadrukkelijker inzet op uitvoering en realisatie van regionale opgaven. Dat is begrijpelijk en past bij de regionale opgaven waar wij gezamenlijk voor staan. Tegelijk vraagt dit om blijvende aandacht voor de uitvoerbaarheid bij gemeenten. Voor Geldrop-Mierlo is van belang dat ambities, tempo, prioritering en inzet in balans blijven met de beschikbare capaciteit en de rol van gemeenten in de uitvoering. Wij vragen u dit nadrukkelijk te blijven betrekken bij de verdere versterking van de regionale uitvoeringskracht.</p>	
<p>Gemert-Bakel</p>	<p>Vanaf 2028 worden alle gemeenten zwaar gekort op het gemeentefonds, ook wel ravijnjaren genoemd. Als het ravijn niet gedicht wordt dan zijn ombuigingen op een gegeven moment noodzakelijk. De gemeente staat dan voor financieel lastige keuzes, die links- of rechtsom de inwoners zullen raken. Gemeenschappelijke regelingen vormen een substantieel deel van onze begroting. Wij willen van deze zienswijze gebruik maken om aan te kondigen dat in het geval van ombuigingen wij een evenredige bijdrage van gemeenschappelijke regelingen gaan vragen.</p>	<p>Maak in de nieuwe Regionale Agenda en in het nieuwe werkprogramma keuzes en prioriteer deze. Geef daarbij helder aan welke afwegingen daarbij zijn gemaakt en heb oog voor de doorwerking van regionale ambities op de kleinere en middelgrote kernen. Betrek de gemeenten daarbij in een vroeg stadium zodat bestuurlijke en ambtelijke consequenties goed kunnen worden afgewogen.</p>		
<p>Heeze-Leende</p>	<p>Keuzen en prioriteiten Wij zien dat steeds meer regionale initiatieven via gemeenschappelijke regelingen landen bij lokale gemeenten, waar zij ambtelijke capaciteit vragen die momenteel beperkt is. Met het oog op de komende vernieuwing van het Samenwerkingsakkoord 2027-2030, willen we op dit moment met betrekking tot de ontwerpbegroting die voorligt de nadruk leggen op het maken van keuzes en het stellen van prioriteiten. Temeer omdat u op realisatie wilt focussen. Als regio zijn heldere keuzes en prioriteiten noodzakelijk, zodat we gezamenlijk de schaa sprong kunnen maken op de door u genoemde gebieden die realistisch en uitvoerbaar is.</p>			

	<p>Ook Heeze-Leende moet prioriteren vanwege de beperkte financiële ruimte en druk op de gemeentelijke uitvoeringscapaciteit. Heeze-Leende kiest ervoor om jaarlijks bij de begroting een integrale afweging te maken van alle wensen, opgaven en ombuigingen. Dat betekent dat wij zorgvuldig bepalen welke regionale voorstellen wij lokaal kunnen uitvoeren. Wij zien kansen om als 21 gemeenten gezamenlijk te kijken naar het anders organiseren van voorbereiding en uitvoering. Een regionale pool van ambtenaren die in wisselende samenstelling voorstellen voorbereidt voor alle gemeenten kan bijdragen aan efficiëntie en kwaliteit. Gemeenten kunnen dan vertrouwen op een goed doordachte regionale basis, waarbij alleen gemeenten met afwijkende ambities een eigen voorstel uitwerken.</p> <p>De aankomende hernieuwing van het samenwerkingsakkoord 2027-2030 biedt een geschikte mogelijkheid om die keuzes samen te gaan maken.</p> <p>Financiering</p> <p>Wij verwachten dat de regionale groei, ook in Heeze-Leende leidt tot extra instroom van inwoners, wat op termijn gevolgen heeft op alle terreinen. De financiering via het Gemeentefonds sluit hier onvoldoende op aan. De (bouw)kosten stijgen sneller dan de groei van het Gemeentefonds, terwijl gemeenten bij groei moeten voor-investeren. Voor een kleine gemeente als de onze, waar de financiële ruimte al onder druk staat, leidt dit tot knelpunten. Wij vragen de regio om deze problematiek nadrukkelijk te betrekken in het overleg met het Rijk, zodat de financieringssystematiek beter aansluit op de werkelijke kosten en op de dynamiek van snelgroeiende regio's.</p> <p>Indexeringsmethodiek</p> <p>Afgelopen periode was er discussie omtrent de wijze van indexering. Uiteindelijk is nu het voorstel om te kiezen voor een indexering die weliswaar goed aansluit bij de werkelijke bekostigingssystematiek van de Gemeenschappelijke Regeling, maar voorbijgaat aan het feit dat de risico's t.a.v. de lagere bekostiging van gemeenten bij gemeenten worden gelegd. Voor gemeenten geldt immers de bekostigingssystematiek van het Rijk op basis van BBP (Bruto Binnenlands Product). De gemeente is volledig risicodragend voor de prijspeilen. De GR-en lopen nu totaal geen risico's omdat ze eerst (hoger) indexeren en later bij de jaarrekening pas kijken of er mogelijk een deel kan worden teruggestort. Dit is dan nog mede afhankelijk van de eventuele negatieve afwijkingen die ten opzichte van de begroting zijn ontstaan door andere ontwikkelingen, en of de hoogte van de minimum reserve afdoende is. Met andere woorden nieuwe taken of nieuw beleid kunnen bekostigd worden uit de te hoge indexaties.</p> <p>We missen in deze solidariteit van de GR, als verlengstuk van de gemeentelijke taken. Heeze-Leende roept de MRE op om samen met</p>			
--	--	--	--	--

	<p>de andere GR-en te onderzoeken hoe de Gemeenschappelijke Regelingen ook een (eerlijke) bijdrage kunnen leveren aan de in verhouding steeds lagere inkomsten van gemeenten middels het gemeentefonds. Wij vertrouwen erop dat we als regio gezamenlijk aan de lat staan voor onze regionale opgaven en die ook als regio oppakken, passend naar draagkracht en vermogen.</p>			
Helmond	<ul style="list-style-type: none"> De aan te houden algemene reserve is gerelateerd aan omzet van de concernorganisatie (27,9 mln). Hiervan rekent u 22,8 mln toe aan MRE en 3,8 mln aan RHCe. Wij ontvangen graag een toelichting waar het verschil (1,3 mln) aan is toegerekend. <ul style="list-style-type: none"> Uit de bestemmingsreserve doorontwikkeling MRE zet u 500.000 Euro in voor het Realisatiebedrijf MRE. Uit verschillende tabellen blijkt dat 700.000 Euro onttrokken wordt. Graag een toelichting hierop, dan wel een correctie. Zienswijze: De indexeringswijze door de Gemeenschappelijke Regelingen leidt tot een toenemende druk op de gemeentelijke begroting Wij constateren dat het verschil tussen de beschikbare ruimte voor indexeringswijze en de benodigde ruimte voor indexeringswijze door de gemeenschappelijke regelingen steeds verder oploopt in het nadeel van onze gemeente. Uiteindelijk worden hierdoor de externe verplichtingen groter dan het totale budget van de gemeente. Dat is onhoudbaar. Wij achten beleidsmatige keuzes door uw bestuur daarom noodzakelijk. Anders zal de gemeente genoodzaakt zijn om bijvoorbeeld minder producten af te nemen of op een andere manier de druk van de GR-en op de begroting te verminderen. 	<ul style="list-style-type: none"> Bij Ruimte en Wonen geeft u aan dat het ontwikkelen van een instrument of afwegingskader dat voor lokale en regionale ontwikkelingen toepasbaar is als hulpmiddel bij het maken van integrale keuzes onderdeel is van de verrijking van de Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant. Integrale keuzes juichen wij toe, maar dat mag het proces van ruimtelijke planvorming en ontwikkeling niet ingewikkelder maken; het tegenovergestelde zou het doel moeten zijn. Datzelfde geldt voor het afstemmen van afsprakenkaders, waarbij onduidelijk is wat hiermee bedoeld wordt. <ul style="list-style-type: none"> Bij Mobiliteit zal in 2027 het coördineren van de input aan de nieuwe OV-concessie 2029 een van de activiteiten zijn. Wij vragen bij dit thema aandacht voor de bereikbaarheidsopgaven aan de oostkant voor de regio, inclusief en in het bijzonder de ontbrekende doorgaande OV verbinding van Helmond met Veghel\Den Bosch en Weert. Bij Energietransitie zijn veel activiteiten gericht op het proces om eind 2027 een vernieuwde Regionale Energiestrategie (RES 2.0) vast te laten stellen en om via afstemming met Provincie, Rijk en Brainport Development in te zetten op versnelling van de uitbreiding van de hoogspanningsnetten, en op versnelling van de uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk in de regio op laag- en middenspanningsniveau, alsmede ontwikkeling/uitrol van slimme oplossingen bij netcongestie, samen met Brainport Development. Wij onderstrepen het belang van het oplossen van de netcongestie als randvoorwaardelijk voor het realiseren van de schaalessprong. Bij Economie zijn kansen om de inzet op economie verder te versterken door meer concretisering, een betere balans tussen regionaal en lokaal niveau en extra aandacht voor brede economische ontwikkeling. Het is positief dat naast de hightech maakindustrie ook het bredere MKB wordt benoemd. De koppeling tussen economische groei en het voorzieningsniveau is een belangrijk en positief onderdeel van het programma. Investerings via de Regiodeal en voorzieningsstrategie dragen bij aan een aantrekkelijke regio. De samenhang met leefbaarheid kan nog sterker worden benadrukt. Bij Vitaal landelijk gebied zien wij een omslag naar nieuwe programmalijnen. Onze raad is daar niet bij betrokken volgens de voorgeschreven zienswijze procedure; dit kan alsnog als onderdeel van de zienswijzenprocedure bij de Regionale agenda 2027-2030. Derhalve maken we hier een voorbehoud bij de genoemde activiteiten. Verder wilt u het programma Vitaal landelijk gebied verbinden met andere gebiedsoverstijgende programma's zoals NOVEX De Peel. Wij vragen verduidelijking hoe de MRE dit gaat invullen en of MRE de gemeenten in de regio blijft vertegenwoordigen in NOVEX de Peel. Het Realisatiebedrijf MRE werkt in samenspel met de lokale (ambtelijke) organisaties aan versnelde uitvoering van projecten. De wijze waarop gezamenlijke projecten worden bepaald vraagt toelichting en aandacht. 	<p>Naar verwachting zullen in 2027 voor verschillende informatiecategorieën van de Wet open overheid (Woo) de eisen voor actieve openbaarmaking in werking treden. Dat betekent dat alle einddocumenten van de in artikel 3.3 van de Woo genoemde informatiecategorieën ongevraagd openbaar gemaakt moeten worden. Gemeenschappelijk regelingen zijn een bestuursorgaan in de zin van de Algemene wet bestuursrecht en dienen daarom zelf ook aan de eisen van de Woo te voldoen. Mocht het zo zijn dat er binnen uw organisatie inspanningen nodig zijn om te kunnen voldoen aan die eisen, dan verwacht de gemeente Helmond dat u hiervoor binnen de begroting de benodigde middelen reserveert. Voor eventuele vragen kunt u contact opnemen met de Woo coördinator van de gemeente Helmond via woo@helmond.nl of via het contactformulier op: https://www.helmond.nl/woo.</p>	

<p><u>Laarbeek</u></p>		<p>We constateren dat de afgelopen periode naast de ruimtelijk-economische thema's er ook binnen de MRE samenwerking meer aandacht is voor de sociaal-maatschappelijke thema's. Een goede ontwikkeling. In het kader van de schaa sprong zijn in onze ogen deze thema's ook complementair aan de huidige, in de MRE structuur geborgde, thema's van ruimtelijk-economische aard. Het is wat ons betreft noodzakelijk dat in elk geval het thema 'voorzieningen' beter geborgd wordt in de MRE structuur.</p> <p>In de ontwerpbegroting 2027 wordt binnen het programma Economie wel verwezen naar de uitvoering van de uitvoeringsstrategie voorzieningen, maar verdere uitwerking of toelichting ontbreekt volledig. Niet alleen voor de begroting van 2027, maar ook alvast met het oog op de nieuwe Regionale Agenda 2027-2030 willen we u meegeven om het thema 'voorzieningen' beter te borgen binnen de MRE structuur en organisatie.</p>		
<p><u>Nuenen c.a.</u></p>	<p>Terughoudend financieel beleid Net als vorig jaar, staan gemeenten nog steeds voor grote financiële uitdagingen. Dit geldt ook voor onze gemeente. Onze begroting laat niet toe dat we alles wat we zouden willen kunnen oppakken, hoe onwenselijk dit ook is. Onze gemeente moet keuzes maken en prioriteiten stellen. Het kan niet anders dan dat de Gemeenschappelijke Regelingen waaraan wij deelnemen, zoals de MRE, hier ook in bijdragen en hun verantwoordelijkheid nemen. Daarom verzoeken wij u om gezamenlijk met alle 21 gemeenten bij het vaststellen van het nieuwe samenwerkingsakkoord (ook wel Regionale Agenda) en het werkprogramma echte keuzes te maken en te prioriteren, zodat de inwonersbijdrage de aankomende jaren niet extra hoeft te worden verhoogd. De regionale opgaven zijn enorm en het ontbreekt ons aan ambtelijke capaciteit en financiële middelen om op alle MRE-opgaven in te zetten. We begrijpen de uitdagingen waar de MRE voor staat en dat het zeer lastig is om te besparen. Desondanks doen wij de oproep, mede gezien de oproep van de VNG en het principe van trap op trap af, waarbij de gemeenten niet alleen de zware bezuinigingen kunnen dragen. Hierdoor moet er ook gekeken worden naar het verlengd lokaal bestuur en verwachten we van verbonden partijen dat zij kritisch zijn op hun kosten.</p> <p>Overdracht van de voormalige stortplaats Gulbergen We begrijpen dat de planning is dat de voormalige stortplaats Gulbergen in 2030 wordt overgedragen aan de Provincie. Gelijktijdig met de overdracht moet een bedrag betaald worden in verband met de eeuwigdurende nazorg door de Provincie. Hiervoor staat al een bedrag (doelvermogen) bij de Provincie. In de ontwerpbegroting is opgenomen dat de Provincie in maart 2026 een heffing heeft opgelegd. Nadere informatie over de financiële impact van de heffing ontbreekt. Wij verzoeken u ons tijdig te informeren over de financiële</p>	<p>Focus op uitvoering De MRE geeft aan de focus te verleggen naar realisatie van de opgaven en de uitvoering van het Beethovenconvenant. Dit kan rekenen op onze steun. De opgaven zijn urgent. De vraag naar woningen is enorm, het wordt al maar drukker op de weg, de gevolgen van de netcongestie wordt steeds voelbaarder en ook het voorzieningenniveau moet meegroeien. Daarom is het goed te lezen dat er gelden beschikbaar zijn gekomen om het Realisatiebedrijf MRE in te richten. Daarmee komt extra capaciteit beschikbaar voor gemeenten. Wij verwachten dat dit een flinke impuls geeft om tot realisatie te komen.</p>		

	consequenties in verband met de overdracht van de voormalige stortplaats Gulbergen.			
Oirschot	<p>We willen dat de MRE ook bijdraagt aan de financiële uitdaging waar onze gemeente voor staat. De substantiële stijging van de totale lasten ten opzichte van voorgaand jaar (+ € 7.634.205) achten wij een belangrijk aandachtspunt. De gemeentelijke begrotingen komen door allerlei ontwikkelingen steeds meer onder druk te staan. Dat geldt ook voor onze gemeente. Tegelijkertijd zien we dat gemeentelijke bijdragen aan Gemeenschappelijke Regelingen, zoals de MRE, jaarlijks toeneemt en een steeds groter beslag leggen op de totale gemeentelijke begroting. Als gemeente zijn we steeds meer genoodzaakt tot het maken van keuzes en prioriteitstelling. Het kan niet anders dan dat Gemeenschappelijke Regelingen dit ook gaan doen en hun verantwoordelijkheid hierin nemen. Dit willen we, net als vorig jaar, in onze zienswijze meegeven aan het bestuur van de MRE. We verzoeken het bestuur om in de nieuwe Regionale Agenda en in het nieuwe werkprogramma keuzes te maken en te prioriteren, waarbij wordt aangegeven welke afwegingen daarbij zijn gemaakt.</p>	<p>Het MRE-Realisatiebedrijf is een nieuw element in de MRE-begroting dat dient als hulpmotor voor gemeenten bij de realisatie van de complexe ruimtelijke projecten (regionale sleutelprojecten) die voortkomen uit de Rijk-Regio afspraken en de in MRE-verband afgesproken ambities.</p> <p>Wij zien de meerwaarde van het Realisatiebedrijf voor het versnellen van complexe regionale opgaven. Tegelijkertijd constateren wij dat hier sprake is van een negatief saldo en dat de programmakosten gedekt worden uit incidentele middelen, externe financiering en uit de bestemmingsreserve doorontwikkeling MRE.</p> <p>Wij zien graag nadere duidelijkheid te geven over de structurele financiering van het Realisatiebedrijf en de mate waarin eventuele tekorten in de toekomst een beroep doen op de deelnemende gemeenten.</p>	<p>In het licht van het lopende fusietraject tussen de gemeenten Oirschot en Best verzoeken wij het bestuur van de MRE om in hun werkzaamheden en besluitvorming rekening te houden met deze ontwikkeling. De beoogde samenvoeging heeft vanaf 2028 gevolgen voor de bestaande afspraken, processen in het regionale samenwerkingslandschap. Mogelijk moet onze Gemeenschappelijke Regeling worden aangepast en opnieuw worden vastgesteld. Met de fusie verandert het aantal deelnemers aan de regeling, wat juridische en feitelijke wijzigingen in de samenwerking met zich meebrengt. Wij stellen het op prijs als hier tijdig op wordt geanticipeerd en vragen u om dit vraagstuk in 2027, met ons, op te pakken. Graag zien wij dit ook benoemd onder het kopje regionale strategie/regionale samenwerking.</p>	
Reusel-De Mierden	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen
Someren	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen
Son en Breugel	<p>Realistische financiële koers</p> <p>Wij vragen in het bijzonder aandacht voor een financieel beheersbare en realistische koers. Gelet op de aanhoudende druk op de gemeentelijke begroting vinden wij het van belang dat keuzes zorgvuldig worden afgewogen, er scherp wordt geprioriteerd en dat terughoudend wordt omgegaan met nieuwe structurele lasten. Daarbij achten wij uitbreiding of intensivering alleen passend wanneer nut, noodzaak, dekking en uitvoerbaarheid overtuigend zijn onderbouwd.</p> <p>Financiële risico's en transparantie rond Gulbergen</p> <p>Daarnaast achten wij tijdige en transparante informatie over financiële risico's van wezenlijk belang, in het bijzonder waar het gaat om Gulbergen. Uit de ontwerpbegroting blijkt dat nog niet volledig duidelijk is wat de financiële consequenties zijn van de overdracht van de voormalige stortplaats Gulbergen aan de provincie. Tegelijkertijd maakt de risicoparagraaf duidelijk dat hier een financieel risico voor gemeenten kan ontstaan. Wij vinden het daarom van belang dat de MRE de raden van de deelnemende gemeenten tijdig, volledig en transparant informeert over de uitkomsten van het overleg met de provincie, de mogelijke financiële gevolgen en de wijze waarop deze</p>	<p>Uitvoerbaarheid en regionale uitvoeringskracht</p> <p>Wij onderkennen dat de MRE steeds nadrukkelijker inzet op uitvoering en realisatie van regionale opgaven. Dat is begrijpelijk en past bij de regionale opgaven waar wij gezamenlijk voor staan. Tegelijk vraagt dit om blijvende aandacht voor de uitvoerbaarheid bij gemeenten. Voor Son en Breugel is van belang dat ambities, tempo, prioritering en inzet in balans blijven met de beschikbare capaciteit en de rol van gemeenten in de uitvoering. Wij vragen u dit nadrukkelijk te blijven betrekken bij de verdere versterking van de regionale uitvoeringskracht.</p>		

	worden verwerkt in de begroting en de risicoparagraaf.			
Valkenswaard	<p>Keuzen en prioriteiten Met het oog op de komende vernieuwing van het Samenwerkingsakkoord 2027-2030, willen we op dit moment met betrekking tot de ontwerpbegroting die voorligt de nadruk leggen op het maken van keuzes en het stellen van prioriteiten. Als regio zijn heldere keuzes en prioriteiten noodzakelijk, zodat we gezamenlijk de schaa sprong kunnen maken op de door u genoemde gebieden (het ruimtelijke gebied, netcongestie, talent en concurrentievermogen) die realistisch en uitvoerbaar is.</p> <p>Het uitvoeren van deze schaa sprong dient uiteindelijk door de 21 gemeenten uitgevoerd te worden. Ook zij moeten prioriteren vanwege de beperkte financiële ruimte en druk op de gemeentelijke uitvoeringscapaciteit. Dit vraagt om het maken van keuzes en het stellen van prioriteiten. Temeer omdat, zoals u ook aangeeft in de aanbiedingsbrief, u op realisatie wilt focussen. De aankomende hernieuwing van het samenwerkingsakkoord 2027-2030 biedt een geschikte mogelijkheid om die keuzes samen te gaan maken.</p> <p>Wij vertrouwen erop dat we als regio gezamenlijk aan de lat staan voor onze regionale opgaven en die ook als regio oppakken, passend naar draagkracht en vermogen.</p>			
Veldhoven				
Waalre				

GGD Brabant Zuidoost				
	Financiën	Beleid	Governance	Organisatie
Asten	<p>Naar aanleiding van de structurele tekorten hebben we bij de Begroting 2025 en 2026 van de GR-en hierover al een zienswijze ingediend. De tekorten van onze gemeente kunnen we niet alleen opvangen, alle verbonden partijen ondervinden als verlengd bestuur ook de gevolgen hiervan.</p> <p>In onze eerdere zienswijze hebben wij u gevraagd om bij het opstellen van de begroting 2027 met het bovenstaande scenario rekening te houden en om specifieke en goed onderbouwde keuzemogelijkheden in beeld te brengen.</p> <p>Wij constateren dat met deze eerdere zienswijze rekening is gehouden. In 2025 is het proces tot heroriëntatie op de GGD-taken in gang gezet. Wij zijn in dit proces zowel ambtelijk als bestuurlijk goed meegenomen. Dit proces loopt in 2026 nog door en is daarom nog niet verwerkt in de begrotingsvoorstellen. Het is te verwachten dat de heroriëntatie leidt tot verschuivingen in het basistakenpakket, met gevolgen voor de begroting. Wij verzoeken het</p>	<p><i>Meerjarige beleidsvisie 2030</i> Wij waarderen dat in de Meerjarige beleidsvisie 2030 duidelijk richting wordt gegeven aan het handelen in een snelgroeiende en veranderende regio, waarin publieke gezondheid onder druk staat en thema's als preventie, veerkracht en samenwerking steeds belangrijker worden.</p>		

	<p>Algemeen Bestuur om de gemeente Asten en de gemeenteraad goed te blijven betrekken bij de gevolgen en tijdig te informeren over de aanstaande veranderingen.</p> <p>Verder is het positief om te zien dat incidentele financiële meevallers zoals in de afrekening van de jaarrekening 2025 (bedrag nog nader te bepalen) en in de 1e begrotingswijziging 2026 (€ 11.792, -) ten gunste worden gebracht van de deelnemende gemeenten. Dat is in lijn met onze eerdere zienswijzen en in het kader van Asten in Balans waarderen wij deze ontwikkeling.</p> <p>Ondanks bovenstaande ontwikkelingen stijgt onze bijdrage in 2027 met € 12.991, - door de geraamde kostenindexering in 2027 van 2,775%. Daarnaast laat de meerjarenraming een verdere structurele stijging zien tot € 74.762, - in 2030 ten opzichte van de huidige meerjarenraming, als gevolg van onder andere indexering en de verwachte groei van het inwoneraantal. Hiermee neemt het financiële beslag van de GGD op de gemeentelijke begroting de komende jaren verder toe.</p> <p>Wij begrijpen de uitdagingen waar GR GGD Brabant-Zuidoost voor staat en dat besparen niet eenvoudig is. Ondanks de financiële opgaven waar zowel gemeenten als gemeenschappelijke regelingen voor staan, verwachten wij dat u rekening houdt met de financiële positie van gemeenten en besparingen realiseert. Desgewenst worden (mogelijke) besparingen via scenario's aan de deelnemers voorgelegd, zodat hier een goede inhoudelijke afweging in kan worden gemaakt.</p>	<p>Positief is dat de visie aansluit bij landelijke ontwikkelingen en akkoorden, zoals het Integraal Zorgakkoord (IZA), het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA), en deze vertaalt naar regionale en lokale opgaven. Dit versterkt de samenhang tussen beleid en uitvoering en biedt een goede basis voor verdere samenwerking op het gebied van onder andere een kansrijke start voor onze jeugd, het bevorderen van een gezonde leefstijl en het goed organiseren suïcidepreventie</p>			
Bergeijk	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen.	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen.	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen.	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen.	
Best					
Bladel					
Cranendonck	<p>De wijze van Indexeren</p> <p>De indexeringssystematiek is door het Algemeen Bestuur (AB) VRBZO, ODZOB, GGD-BZO en MRE vastgesteld. Door deze indexeringssystematiek ontstaat echter een scheefheid in draagkracht: waar GR-en vooraf volledig worden gecompenseerd voor kostenstijgingen, ontvangen gemeenten slechts een vergoeding op basis van de bbp-systematiek. Omdat binnen GR-en bovendien geen nacalculatie plaatsvindt, lopen zij vrijwel geen financieel risico en worden eventuele meevallers slechts beperkt en achteraf verrekend. Dit geheel leidt structureel tot hogere lasten voor gemeenten.</p> <p>Daarom vragen wij om in samenwerking met de stakeholders de mogelijkheden van nacalculatie op basis van beide methodieken te onderzoeken én op basis van de uitkomsten afspraken te maken om nadelige verschillen, vanuit solidariteit, evenredig naar draagkracht van gemeenten en GR-en te verdelen. Daarbinnen kan op basis van de financiële uitdagingen waarvoor de gemeenten staan zo nodig een discussie gevoerd worden over inhoud, taken en uitvoeringsniveau.</p> <p>De gemeenteraad constateert dat de ontwerp Programmabegroting 2027 een actualisering is van de Programmabegroting 2026, waarin een aantal ontwikkelingen zijn verwerkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een raming van de algemene index voor 2027 voor loonkosten en materiële kosten van 2,775%; • Een raming van het volume contracttaken Publieke Gezondheid (PG) voor gemeenten; • De Rijksmiddelen voor de uitvoering van de Covid-19 vaccinatiecampagnes; • De uitkomsten van de evaluatie van de indexeringssystematiek 4GR. <p>Zoals in de aanbiedingsbrief staat zijn twee belangrijke ontwikkelingen nog</p>				

	<p>niet verwerkt in deze Programmabegroting 2027:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De verdere gevolgen van de heroriëntatie op het takenpakket van de GGD Brabant-Zuidoost; • De impact van de per 31 maart 2026 afgelopen CAO Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (SGO). <p>De raad vraagt aandacht voor tijdige bekendmaking van de financiële (meerjarige) impact van deze twee ontwikkelingen door middel van wijzigingsvoorstellen op deze Programmabegroting voor 2027.</p> <p>Beleid: Wij zijn benieuwd naar de verdere uitwerking van deze ambities in concrete uitvoeringsplannen en zijn positief over de richting van deze meerjarenbeleidsvisie 2026-2030 van de GGD-Brabant-Zuidoost.</p>			
Deurne				
Eersel	Voorstel om geen zienswijze in te dienen	Voorstel om geen zienswijze in te dienen	Voorstel om geen zienswijze in te dienen	Voorstel om geen zienswijze in te dienen
Eindhoven				
Geldrop-Mierlo	<p>Realistische financiële koers Wij vragen in het bijzonder aandacht voor een financieel beheersbare en realistische koers. Gelet op de aanhoudende druk op de gemeentelijke begroting vinden wij het van belang dat keuzes zorgvuldig worden afgewogen, er scherp wordt geprioriteerd en dat terughoudend wordt omgegaan met nieuwe structurele lasten. Daarbij achten wij uitbreiding of intensivering alleen passend wanneer nut, noodzaak, dekking en uitvoerbaarheid overtuigend zijn onderbouwd.</p> <p>Uitkomsten heroriëntatieproces De afgelopen anderhalf jaar heeft u een proces van heroriëntatie op uw kerntaken doorlopen. In uw voortgangsbrief van 4 november 2025 schetst u een planning waarbij u aangeeft dat er in het tweede kwartaal van 2026 financiële en strategische consequenties bekend zijn en dat er een koppeling met de begroting is gemaakt. Wij zijn dan ook verbaasd om in uw aanbiedingsbrief te lezen dat de gevolgen van de heroriëntatie echter nog niet zijn verwerkt in de ontwerpbegroting. Dit betekent namelijk dat eventuele financiële gevolgen op een later moment met een begrotingswijziging geregeld moeten worden. Gezien de druk op de gemeentelijke begroting is het onwenselijk dat hier bij het opstellen van onze eigen begroting voor 2027 geen rekening mee gehouden kan worden. Wij wijzen u er dan ook op dat wij enkel de financiële gevolgen van de voorliggende ontwerpbegroting in onze eigen begroting en meerjarenraming verwerken. Wanneer in de loop van 2026 blijkt dat aanvullende financiering van gemeenten nodig is als gevolg van de verdere uitwerking van de heroriëntatie, zullen wij hier zeer kritisch naar kijken. Tegelijkertijd horen wij ook graag waarom u de eerder geschetste planning niet heeft gehaald. En ook welk tijdspad nu precies gevolgd wordt.</p> <p>Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) De GGD wordt op meerdere onderdelen binnen het AZWA gezien als logische uitvoerder of coördinator, ondanks dat nog niet helder is hoe deze inzet er concreet uit gaat zien. In uw financiële begroting hebt u hier dan ook geen rekening mee gehouden. Dit zien wij als een "risico" op wederom een (onnodig) begrotingsoverschot. Op basis van uw historische inzet binnen de regionale IZAsamenwerking en op basis van de zaken die wél al bekend zijn binnen het AZWA, zijn wij van mening dat u in staat moet zijn om een inschatting te kunnen maken van de te verwachten (regionale) inzet, en daarmee ook van de te verwachten inkomsten. In het kader van realistisch begroten verwachten wij dan ook dat u hierover een post opneemt binnen uw programmabegroting 2027.</p> <p>Financiering lijkschouw De inzet van de GGD op dit vlak wordt bekostigd uit de gemeentelijke bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling GGD Brabant-Zuidoost. Deze is echter ontoereikend en werd tot op heden structureel gecompenseerd door het Rijk.</p>	<p>Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) In uw programmabegroting schetst u forse ambities op het vlak van de OGGZ. De diensten die de GGD in dit kader aanbiedt vallen echter onder tertiaire preventie en daarmee, in principe, buiten de scope van de door u gekozen koers als het gaat over uw kerntaken. Wij roepen u dan ook op om zich vooral op deze kerntaken te richten en deze naar behoren uit te voeren. Mocht u van mening zijn dat dit ondanks de gekozen koers toch onderdeel is van uw kerntaken, dan ontvangen wij graag uw argumentatie en het door het AB genomen besluit daartoe.</p>		

	<p>Vanaf 2027 is er onduidelijkheid over (structurele) Rijkscompensatie, waardoor gemeenten gezamenlijk voor een eventueel tekort dreigen op te draaien. Hoe anticipeert de GGD hier op om te voorkomen dat dit gebeurt? En welke mitigerende maatregelen neemt zij daartoe? Daarnaast ontvangen wij graag een overzicht van het potentiële tekort wanneer Rijksfinanciering uitblijft, uitgesplitst naar de individuele gemeenten.</p>			
Gemert-Bakel	<p>Zienswijze op de ontwerp programmabegroting 2027 GGD Brabant-Zuidoost Akkoord met de ontwerp programmabegroting 2027 GGD Brabant-Zuidoost</p>			
Heeze-Leende	<p>Financiële druk en bezuinigingsopgave De gemeente Heeze-Leende staat voor een structurele bezuinigingsopgave. In dat licht wordt kritisch gekeken naar stijgende bijdragen aan verbonden partijen, hoe noodzakelijk de onderliggende taken ook zijn. De raad constateert dat de gemeentelijke bijdrage aan de GGD in 2027 en verder opnieuw toeneemt. Hoewel de raad begrijpt dat loon en prijsontwikkelingen hieraan ten grondslag liggen, verzoekt zij de GGD: blijvend kritisch te zijn op interne efficiëntie, prioritering en fasering van ambities. We vragen u gezien de financiële positie van onze gemeente actief met ombuigingsvoorstellen te komen. <i>Indexering en betaalbaarheid</i> De raad constateert dat de indexeringssystematiek voor 2027 is aangescherpt en bestuurlijk is afgestemd binnen de vier grote Gemeenschappelijke Regelingen. Tegelijkertijd blijft zorg bestaan over de verdeling van financiële risico's. Hoewel de systematiek aansluit bij die van de GR, liggen de risico's van lagere inkomsten in de praktijk vooral bij gemeenten, die volledig afhankelijk zijn van het BBP via het gemeentefonds. Gemeenschappelijke Regelingen lopen binnen de huidige systematiek beperkt risico, doordat vooraf wordt geïndexeerd en pas achteraf bij de jaarrekening wordt gezien of bijstelling mogelijk is. Hierdoor kunnen financiële tegenvallers vooral bij gemeenten neerslaan, terwijl GR'en ruimte houden via hogere indexaties. De raad acht dit, vanuit solidariteit en de rol van de GR als verlengstuk van gemeentelijke taken, onwenselijk. De raad verzoekt daarom om gezamenlijk te komen tot een transparant en evenwichtig proces met betere risicodeling en tijdige bijsturing, dat aansluit bij de financiële realiteit van gemeenten.</p>		<p>Uitvoeringskracht en schaalgrootte Heeze-Leende beschikt over een compacte ambtelijke organisatie. De uitvoering en lokale vertaling van landelijke en regionale ontwikkelingen leggen daardoor relatief snel een groot beslag op de gemeentelijke uitvoeringscapaciteit. De raad vraagt de GGD bij de verdere uitwerking en implementatie van beleid en programma's rekening te houden met verschillen in schaal en uitvoeringscapaciteit tussen gemeenten. Tegelijkertijd acht de raad het van belang dat gemeenten in regionaal verband gezamenlijk blijven afstemmen over ambitieniveau, tempo en financiële haalbaarheid, zodat de opdracht aan de GGD realistisch en uitvoerbaar blijft.</p> <p>Heroriëntatie kerntaken De raad neemt kennis van de aangekondigde heroriëntatie op taken en de voorgenomen poortwachtersfunctie voor contracttaken. De raad onderschrijft het belang van focus op kerntaken en een toekomstbestendige GGD, maar benadrukt dat keuzes die gevolgen kunnen hebben voor het basisaanbod en/of de gemeentelijke financiën met de gemeenteraad dient te worden besproken. De raad verzoekt het bestuur daarom om de verdere uitwerking tijdig voor te leggen aan de gemeenteraad.</p>	
Helmond	<p>Financiële krapte van gemeenten vraagt om realistisch begroten Wij willen u wijzen op het feit dat de GGD over de jaren 2023, 2024 en 2025 een (zeer) hoog positief resultaat laat zien op publieke gezondheid (1,2 miljoen in 2023 en 1,6 miljoen in 2024, 2 miljoen in 2025). Dit blijkt grotendeels te wijten aan incidentele zaken. Toch wil de gemeenteraad de GGD verzoeken om zeer realistisch te begroten. De financieel kritieke situatie van gemeenten leidt tot scherpe en onomkeerbare keuzes in onder andere het sociaal domein. Middelen die als gevolg van een positief resultaat terugvloeien naar de gemeente, kunnen niet meer gebruikt worden voor de posten waar eerder bezuinigd is. Indexering Uitkomsten evaluatie indexeringsmethodiek 4 GR zijn verwerkt De zienswijze op de ontwerp programmabegroting 2026 verzocht de GGD en de andere regionale verbonden partijen om de indexeringsmethodiek gezamenlijk te onderzoeken en aan te passen. Deze evaluatie vond in 2025 en 2026 plaats en de uitkomst hiervan is verwerkt in de ontwerp programmabegroting 2027. Op basis van de evaluatie is de bestaande indexeringsmethodiek aangescherpt. U geeft aan dat daarbij meer nadruk is gelegd op: het jaarlijks monitoren van de werkelijke loonkostenontwikkelingen het zorgvuldig omgaan met eventuele afwijkingen en; het hanteren van duidelijke bandbreedtes voor de omvang van de algemene reserve. Deze aanscherpingen moeten bijdragen aan een duurzame, financieel stabiele en voorspelbare indexeringssystematiek voor</p>			

	<p>zowel de 4 GR-en als de deelnemende gemeenten. Wij danken u voor de uitwerking hiervan. Desondanks constateren wij dat het verschil tussen de beschikbare ruimte voor indexering en de benodigde ruimte voor indexering door de gemeenschappelijke regelingen steeds verder oploopt in het nadeel van onze gemeente. Uiteindelijk worden hierdoor de externe verplichtingen groter dan het totale budget van de gemeente. Dat is onhoudbaar. Wij achten beleidsmatige keuzes door uw bestuur daarom noodzakelijk. Anders zal de gemeente genoodzaakt zijn om bijvoorbeeld minder producten af te nemen of op een andere manier de druk van de GR-en op de begroting te verminderen.</p> <p>CAO SGO Per 31 maart loopt de huidige CAO SGO af. Gezien onduidelijkheid over mogelijke uitkomsten is de indexering voor lonen cf. de afgesproken indexeringsmethodiek 4 GR in de ontwerp programmabegroting opgenomen. In principe is de verhoging meegenomen in de vorm van de indexering en wordt er jaarlijks geëvalueerd. Gezien de bovengenoemde nieuwe afspraken over de indexeringsmethodiek, gaan wij ervanuit dat een eventuele meerkosten als gevolg van de CAO SGO opgevangen wordt binnen de algemene reserve van de GGD BZO.</p>			
<u>Laarbeek</u>				
<u>Nuenen c.a.</u>	<p>Ten aanzien van de ontwerp programmabegroting 2027 constateren wij dat deze een actualisering is van de begroting 2026, met een geraamde kostenindexering van 2,775%, conform de geldende methodiek. Wij merken op dat de financiële gevolgen van de heroriëntatie van de GGD nog niet in deze begroting zijn verwerkt en in 2026 nader worden uitgewerkt. Wij verzoeken om tijdige en duidelijke inzichtelijkheid in deze effecten.</p> <p>Terughoudend financieel beleid Net als vorig jaar, staan gemeenten nog steeds voor grote financiële uitdagingen. Dit geldt ook voor onze gemeente. Onze begroting laat niet toe dat we alles wat we zouden willen, kunnen oppakken, hoe onwenselijk dit ook is. Onze gemeente moet keuzes maken en prioriteiten stellen. Het kan niet anders dan dat de Gemeenschappelijke Regelingen waaraan wij deelnemen, zoals de GGD, hier ook aan bijdragen en hun verantwoordelijkheid nemen. Daarom verzoeken wij u om, gezamenlijk met alle 21 gemeenten, bij het vaststellen van de begroting en de meerjarenbeleidsvisie, scherpe keuzes te maken en te prioriteren, zodat de inwonersbijdrage de aankomende jaren niet verhoogd hoeft te worden.</p> <p>We begrijpen de uitdagingen waar de GGD voor staat en dat het zeer lastig is om te besparen. Desondanks doen wij deze oproep, mede gezien de oproep van de VNG en het principe van trap-op-trap-af, waarbij de gemeenten niet alleen de zware bezuinigingen kunnen dragen. Hierdoor moet er ook gekeken worden naar het verlengd lokaal bestuur en verwachten we van verbonden partijen dat zij kritisch zijn op hun kosten.</p>			
<u>Oirschot</u>				
<u>Reusel-De Mierden</u>	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen
<u>Someren</u>				
<u>Son en Breugel</u>	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen.	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen.	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen.	Voorstel om geen zienswijzen in te dienen.
<u>Valkenswaard</u>	<p>Zoals in de aanbiedingsbrief staat zijn er twee belangrijke ontwikkelingen die nog niet verwerkt zijn in deze programmabegroting:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De verdere gevolgen van de heroriëntatie van het takenpakket van de GGD BZO; • De impact van de per 31 maart aflopende CAO Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (SGO). <p>De raad vraagt aandacht voor tijdige bekendmaking van de financiële (meerjarige) impact van deze twee ontwikkelingen door middel van wijzigingsvoorstellen op deze begroting 2027.</p>			
<u>Veldhoven</u>				
<u>Waalre</u>				